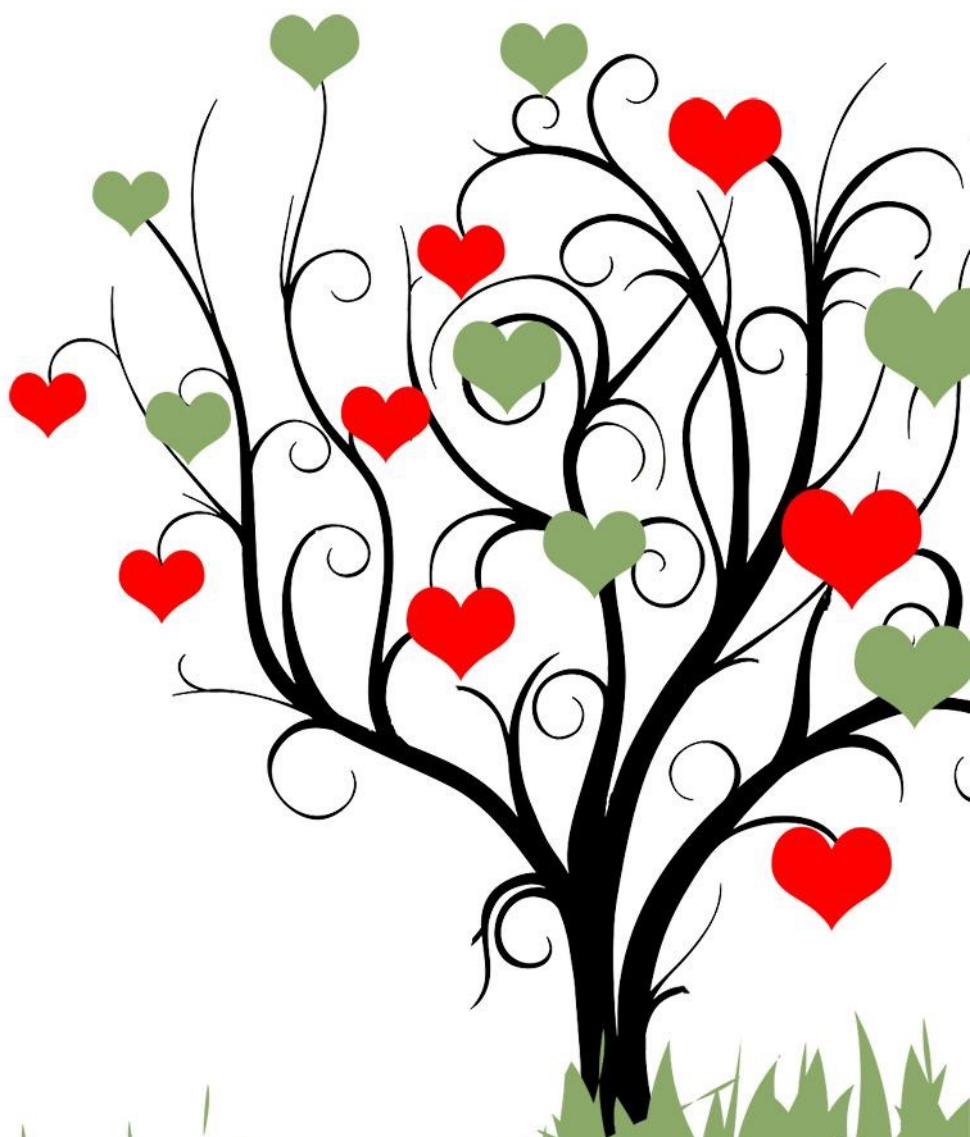

**Vänsterpartiets förslag till
Mål och budget 2017
för Huddinge kommun**

**För ett jämlikt, jämställt
och miljövänligt Huddinge
med goda möjligheter
för alla.**

Vänsterpartiet Huddinge

*TILLSAMMANS GÖR
VI SKILLNAD*

Vänsterpartiets förslag till Mål och budget 2017 och planeringsramar för 2018-2019 för Huddinge kommun

Förslag till beslut

1. Skattesatsen för 2017 fastställs till 19:97 öre per skattekrona.
2. Mål och delmål för sund ekonomi i Mål och budget med justering enligt Vänsterpartiets förslag fastställs som kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning.
3. Mål och delmål för övriga mål (Bra att leva och bo, Utbildning med hög kvalitet, Fler i jobb, God omsorg för individen, samt Systematisk kvalitetsutveckling och Attraktiv arbetsgivare) i Mål och budget fastställs som kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
4. Drift- och investeringsbudget för nämnderna fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
5. Huddinge kommun ingår borgen så som för egen skuld för kommunens hel eller delägda bolag, enligt bilagda låne- och borgensram (bilaga 2 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2016), om maximalt 10 106,3 mnkr jämte därpå löpande ränta och kostnader.
6. I syfte att finansiera kommunen och dess bolag, i enlighet med Huddinge kommuns finanspolicy, ska Huddinge kommuns totala upplåningsram för 2017 uppgå till 9 339 mnkr.
7. Revidering av Hållbart Huddinge 2030 godkänns.
8. Reviderat program för uppföljning och insyn i verksamhet som bedrivs av privata utförare godkänns.
9. Förslag till Mål och Budget 2017 och planeringsramar för 2018-2019 i övrigt fastställs enligt bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2016, justerat utifrån Vänsterpartiets förslag.
10. Med beaktande av beslut om Strategier för långsiktig finansiering ska kommunstyrelsen utveckla investeringsplanen för förnyat beslut i kommunfullmäktige.
11. Med beaktande av beslut om Strategier för långsiktig finansiering ska kommunstyrelsen omarbeta kommunens ekonomistyrningsprinciper avseende avsnitten om investeringsbudget samt om lokaler. Konsekvenser för resurstilldelning till nämnderna för tillkommande lokaler ska beskrivas och förändringar föreslås.
12. Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta fram ett förslag till ny vision för Huddinge till Mål och budget 2018.

Ett jämlikt, jämställt och miljövänligt Huddinge med goda möjligheter för alla!

Huddinge ska vara en kommun som präglas av solidaritet, jämlikhet och rättvisa, där jämlika villkor och jämställdhet inte är förhandlingsbart.

Vårt mål är inte att Huddinge ska bli ”en av de tre populäraste kommunerna” utan vi ser mervärde i att alla människor har tillgång till ett starkt välfärdssystem och ett Huddinge där alla oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, funktionshinder och bostadsadress får samma grundförutsättningar till goda levnadsvillkor. Alla ska på ett enkelt och miljövänligt sätt kunna ta sig runt mellan kommundelarna på väl utbyggda gång- och cykelbanor och en fungerande kollektivtrafik. Alla människor i behov av vård och omsorg ska ha tillgång det, med hög kvalitet. Alla ska kunna känna sig inkluderande i samhället och uppmuntras till delaktighet och inflytande.

Vi är också övertygade om att alla barns lika rätt till en bra start i livet och en utbildning med hög kvalitet, där sociala- och ekonomiska olikheter jämnas ut, är grunden till all demokrati. Alla människor ska vara välkomna till Huddinge och få ett värdigt mottagande, alla ska ges goda möjligheter till att få bostad, arbete och självförsörjning. Kvinnor ska på ett smidigt sätt kunna kombinera arbetsliv med familjeliv och alla barn ska kunna ta del av en pedagogisk verksamhet av hög kvalitet, där genusfrågor och modersmålsundervisning är självklarheter.

Vänsterpartiet menar att ett Huddinge, med ett mål om att uppnå successiv skatteminskning, inte är förenligt med tillgodoseende av verksamheternas bästa, utan tvärtom ser till att svälta ut dessa. Nedskärningar i verksamheterna innebär ofta svåra arbetsförhållanden för de anställda, begränsade möjligheter för barn att ta del av kvalitativ pedagogisk verksamhet och dålig tillgång till god omsorg. Vi är övertygade om att man måste satsa på barn, skola och omsorg redan idag för att minimera risken för höga kostnader i framtiden. Det kräver att man är villig att lägga mer resurser för mer personal inom förskola och skola, minskade barngrupper, riktade medel för ökad jämlikhet, på förebyggande arbete och fler mötesplatser för unga.

Vi föreslår i vårt budgetförslag en skatthöjning om 10 öre per skattekrona som innebär en liten förändring i våra medborgares plånböcker men det skapar mycket bättre förutsättningar för verksamheterna att fungera tillfredsställande och även kunna utvecklas. Vi tycker att det är viktigt att alla medborgare i Huddinge får vara med och att forma, bygga upp och planera dagens, men även kommande generationers tillgång till en bra välfärd där jämlikhet, jämställdhet och en hållbar och medveten inställning till vår miljö är ledord.

Tillsammans gör vi skillnad!

Nujin Alacabek (V)

Huddinges vision och mål

Visioner

Huddinge – en av de tre populäraste kommunerna i Stockholms län

Ett för ensidigt fokus på att bli just ”populär” kan ge incitament till att lägga för mycket kraft på att bearbeta bilden av kommunen snarare än att stimulera verksamhetsutveckling, och det är vad vi vill att kommunen ska läggas fokus på.

Huddinge kommun ska präglas av solidaritet, jämlikhet och rättvisa

Alla ska ha rätt till den utbildning, vård och omsorg som man har behov av. Ingen diskriminering ska förekomma på grund av vare sig etnisk härkomst, ålder, kön eller sexuell läggning och kommunen ska arbeta aktivt mot diskriminering och för mänskliga rättigheter.

Alla ska ha rätt till heltidsarbeten och de många kvinnor som har ofrivilliga timtjänster och deltid inom äldreomsorgen och gruppbostäderna ska erbjudas heltid.

Alla som bor i Huddinge, också barnen, ska känna delaktighet i det som rör deras bostadsområden och samhällsplaneringen i Huddinge.

Hållbart Huddinge år 2030

I vår vision för ett hållbart Huddinge år 2030 vill vi sätta människan före marknaden.

Vi vill se ett demokratiskt samhälle där var och en har makten över sitt liv, sin vardag och över samhällets utveckling. Vi vill ha en välfärd utan vinstsyfte och vinstintresse. På det sättet garanteras möjligheterna till delaktighet och insyn.

Vård, utbildning och omsorg ska inte säljas ut till bolag som driver verksamheten i vinstsyfte och i vissa fall även ingår i stora riskkapitalkoncerner. Kvaliteten i välfärden är viktigare än en obegränsad möjlighet att välja utövare.

Huddinge ska präglas av mångfald vad gäller profilboende inom äldreomsorgen och olika inriktningar på pedagogiken i förskolan. Ett bra komplement till de kommunala utförarna kan vara privata utförare med kommunal finansiering utan vinstsyfte samt socialt företagande och olika former av kooperativ.

Vi måste komma tillrätta med könsrelaterad lönediskriminering, både inom kommunens egna verksamheter och i samhället i övrigt. Förkortad arbetstid, ökade möjligheter till kompetensutveckling, jämställda löner och högre personaltäthet är exempel på åtgärder som kommer att gynna både de som behöver kommunens tjänster och de som utför dem.

Ekologisk planering och hushållning även med mänskliga resurser, är nödvändigt för en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling.

Barn och ungdomar ska ha möjlighet till kreativt skapande och andra fritidsaktiviteter utan att man behöver betala höga avgifter för det och kulturen ska blomstra i alla kommunaldelar.

Särskilt uppdrag

Kommunstyrelsen får i uppdrag att under 2016-2017 att utvärdera Hållbart Huddinge 2030 med hållbarhetsrapporten som underlag.

Mål för Huddinge

Sex övergripande mål:

- **Bra att leva och bo**
- **Utbildning med hög kvalitet**
- **Fler i jobb**
- **God omsorg för individen**
- **Ekosystem i balans och fokus på klimatet**
- **Jämlika villkor och jämställdhet**

Bra att leva och bo

Delmål:

Ökat bostadsbyggande av hyresrätter med rimliga hyror

Förbättrad infrastruktur med tonvikt på cykel-gång och kollektivtrafik

Fler ska få sitt förstahandsval till förskola och skola

Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden

Ökad delaktighet

Fler nöjda med bemötande vid kontakt med kommunen

Ett rikt natur, kultur- och fritidsutbud

Särskilt prioriterat 2017

Det är kommunen som i första hand ska driva offentlig finansierad verksamhet.

Detta borgar för att medborgarna kan ställa krav på verksamheten och att kvaliteten upprätthålls. De investerade medlen kommer också medborgarna till godo och man riskerar inte att vinstuttag prioriteras före verksamheten.

Ökat bostadsbyggande av hyresrätter med rimliga hyror

Det råder stor bostadsbrist i kommunen och efterfrågan är störst på hyresrätter. Trots detta har de styrande i Huddinge tillåtit att över 1000 hyresrätter har kunnat omvandlas till bostadsrätter.

Under många år har över huvud taget inga eller ytterst få bostäder byggts. När bostadsproduktionen nu satts igång är merparten villor och bostadsrätter. De hyresrätter som byggs har så höga hyror att människor med låga inkomster inte har råd att hyra dem. Det ställs dessutom krav på så höga inkomster att merparten av bostadssökande utestängs. Samtidigt finns det många människor som saknar bostad och där sociala myndigheter får lägga ut stora summor för andrahands boenden och hotelljourboenden. Ett mått för en rimlig hyra bör vara att den inte överstiger 30 procent av inkomsten.

Det är dags att ändra inriktning på bostadsbyggandet i Huddinge. Alla ansträngningar ska läggas på att det i framtiden byggs hyresrätter med rimliga hyror. Kommunen ska se till att det skapas förutsättningar för detta. Bostadsbyggandet ska inte överlåtas till marknadskrafterna utan villkor ska sättas upp om t.ex. maxhyror. I första hand ska nyproduktionen ske i Huges regi. Avgifter för olika slags anläggningar och förbättringar som rör mer än själva de nyproducerade bostäderna ska kommunen stå för. Vidare bör man i större utsträckning än tidigare erbjuda byggbolagen tomträtt istället för markköp.

Förbättrad infrastruktur med tonvikt på cykel och kollektivtrafik

Enligt Huddinge kommuns trafikstrategi ska gång- och cykeltrafiken vara utgångspunkten för all planering med hänvisning till miljö- och klimatskäl. Därför ska man också prioritera utökad kollektivtrafik i förhållande till stora motorvägsleder, som medför ökad bilism med klimatförsämringar som följd. Förbifart Stockholm, som kommer att utgöra en barriär mellan Vårby Gård och resten av kommunen, utgör inte någon förbättrad infrastrukturensatsning. Däremot ska kommunen aktivt verka för Spårväg Syd, nytt järnvägsspår och ett resecentrum i Flemingsberg liksom för en miljö- och klimatanpassad Tvärförbindelse Södertörn.

Ökad delaktighet

Statistiken visar att det finns mycket att göra för att förbättra invånarnas förtroende för kommunen och för att öka deras möjligheter till inflytande. De demokratiforum som tidigare fanns i de olika kommundelarna har inte ersatts av några nya dialoger mellan politiker, tjänstemän och invånarna. Det räcker inte med att utveckla kommunens webbsida och ha demokratidagarna en gång om året utan arbetet med medborgardialog, delaktighet och demokrati måste ske kontinuerligt. Ett råd för fysisk planering av samhällsbyggnadsfrågor kan inte heller ensamt ersätta tidigare dialogforum. Ett viktigt instrument för att ta till vara medborgarnas idéer är en s.k. omvänd planprocess där medborgarna får möjlighet att komma med förslag till hur bostadsområden kan förtätas och närmiljön utvecklas innan detaljplaneförslag eller programstudier utarbetas.

Särskilt viktigt är det att ungdomarna får möjlighet och känner sig delaktiga i skolan, bostadsområdet och samhällsplaneringen. Även yngre barns röster bör höras i den demokratiska processen genom t.ex. barnhearings. I områden där valdeltagandet är väldigt lågt bör kommunen fundera särskilt på hur man bättre kan verka för att fler ska känna sig delaktiga och är del av demokratiska beslutsprocesser i kommunen.

Ett rikt natur, kultur- och fritidsutbud

Kultur och fritidsutbudet i kommunen är inte till för alla. Många föräldrar har inte ekonomisk möjlighet att t.ex. bekosta barnens deltagande i kultur- och idrottsaktiviteter. Därför bör avgifterna i Kulturskolan och i andra aktiviteter hållas på låg nivå eller vara gratis. Utbudet ska också vara så varierat att så många som möjligt får sina intressen tillgodosedda. Man ska sträva efter att fördela resurserna jämt mellan könen.

Människor som har ett annat språk som modersmål ska lätt kunna ta del av ett rikt kultur- och fritidsutbud t ex genom filmvisningar på andra språk.

Ett rikt kulturliv är en viktig beståndsdel i människors närmiljö. Resurser bör anslås till kulturen i lika stor utsträckning som de som läggs på idrottsaktiviteter. Det behövs också större satsningar på ideella kulturföreningar som motvikt till de kommersiella krafterna.

Huddinge kommun har stora naturskyddsområden. För att ge jämlika möjligheter för alla invånare att delta i friluftslivet behövs en bättre tillgänglighet till naturområdena. Exempel på detta kan vara förbättrad kollektivtrafik och organiserade bussutflykter.

Utbildning med hög kvalitet

Delmål

Ökad likvärdighet för en jämn och hög kvalitet i våra skolor

Jämställdhet för mindre könsbundna val

Stärk den pedagogiska verksamheten i förskolorna

Alla barn erbjuds förskoleplats nära hemmet

Mindre barngrupper

Etablera goda kostvanor i förskolan och skolan

Satsa på lärare, förskollärare och fritidspedagoger

Satsa på modersmåls-och genuspedagogik

Satsa på förbättrade kunskapsresultat för fler

Fler behöriga till gymnasium

Fler behöriga till högskola

Fler nöjda med förskola och skola

Ökad likvärdighet

Skolan är idag alltför ojämlig när det gäller genus, klass och etnicitet. Ojämligheten har ökat under de senaste åren, en utveckling som bara fortsätter. Marknadsanpassningen av skolan leder till att kommunen måste ta större ansvar för att öka likvärdigheten. För att skolans viktiga kompensatoriska uppdrag inte ska stanna vid en ambition på papperet, krävs att kommunen har en resurstilldelning som tillräckligt mycket tar hänsyn till barns och elevers socioekonomiska situation. I nuläget finns det skolor i Huddinge där en klar majoritet av eleverna inte når målen i årskurs nio samtidigt som det finns skolor där samtliga elever når målen. Detta innebär att kommunen bryter skolverkets krav på likvärdighet. Även inom de enskilda skolorna spretar resultaten mycket och stödåtgärder behöver sättas in på alla nivåer. Ytterligare en åtgärd för att öka jämlikheten och måluppfyllelsen är att satsa på modersmålsundervisning. Det är viktigt att barn med utländsk bakgrund redan när de är små får hjälp med sin språkutveckling. Här blir det särskilt viktigt för kommunen att rekrytera kompetent personal i svenska som andraspråk.

Förbättrade kunskapsresultat för fler

Vi vill att skolan ska lära alla elever att bli kritiskt granskande, kunna arbeta självständigt, samarbeta med andra och att utveckla det som kallas entreprenöriellt lärande. Detta innebär att utveckla och stimulera generella kompetenser som att ta initiativ, ansvar och omsätta idéer till handling. Detta ska inte förväxlas med den mer begränsade termen entreprenörskap som endast syftar till att starta och driva företag. Entreprenöriellt lärande syftar snarare till möjliggöra alla elevers självständiga utveckling.

Jämställdhet för mindre könsbundna val

Skolans kompensatoriska uppdrag innefattar att ge alla elever likvärdiga förutsättningar oberoende av kön. För att bryta invanda könsmonster krävs bland annat ett aktivt arbete med genuspedagogik på alla nivåer inom skolan. Studievägledarna har där också en viktig roll vid studie- och yrkesval. De måste ha utrymme för att ge eleverna information och få möjligheter till kompetenshöjning inom detta område. Det är stor efterfrågan på tekniker på arbetsmarknaden och karriärmöjligheterna är stora.

Trots detta lockar de tekniska inriktningarna få flickor på gymnasierna. Senaste exemplet är Östra gymnasiets, som är en nystartad utbildning, trots det fortsätter de stereotypa valen. Det behövs åtgärder för att komma tillrätta med detta.

Satsa på lärare, förskollärare, modersmåls- genus- och fritidspedagoger

All forskning pekar mot att professionella pedagoger är den viktigaste faktorn för barn och ungas lärande och utveckling inom skolan och förskolan. Skickliga pedagoger kan lyfta skolan och förskolan, men dessa måste ges rimliga förutsättningar. Förskolan och skolan i kommunen ska vara en attraktiv arbetsplats som lockar till sig de bästa pedagogerna. Idag råder det stor brist på såväl förskollärare som lärare och fritidspedagoger. Huddinge ligger betydligt högre än riksgenomsnittet vad gäller antalet barn per förskolelärare och andelen utbildade förskolelärare i personalgrupperna är lägre i de kommuner där behoven är större. Inom skolan börjar lärarbristen alltmer märkas och fritidshemmen har alltför stora grupper och för få pedagoger. Det behövs nu stora insatser för att rekrytera inom dessa bristyrken där även andra kommuner försöker fylla sina vakanser. Vänsterpartiet vill göra Huddinge till en attraktiv skolkommun att jobba i genom att skapa goda villkor för lärare och konkurrenskraftiga löner. Med den besparing på skolan och förskolan som vi ser i sexpartikoalitionens budget har vi svårt att förstå hur detta ska kunna förverkligas om den går igenom. I en tid då konkurrensen om de skickligaste pedagogerna ökar, och lönerna stiger snabbt, kommer Huddinge kommun med en borgerlig skolpolitik få oerhört svårt att behålla duktiga medarbetare samt rekrytera ny skicklig personal. Därför föreslår vi en ordentlig uppräknings för kostnader för bl.a. personalkostnader.

Vad som krävs är inte nedskärningar utan satsningar, inte endast på löner utan också på goda arbetsvillkor för de anställda. Arbetet med en pedagogisk plattform och olika webbaserade verktyg för lärare ser vi som bra ansatser som måste få möjlighet att utvecklas. Lärares engagemang, delaktighet och kompetens behövs för en framgångsrik förskola och skola, men detta ställer också krav på kommunen som en attraktiv arbetsgivare. För att skolan ska utvecklas behöver lärare och förskolepedagoger ha tid för planering, efterarbete och reflektion.

Skolan behöver också tillföras fler yrkeskategorier så att inte alla uppgifter faller på lärarna. Vissa uppgifter såsom administrativa och sociala frågor, skulle kunna utföras av andra yrkeskategorier. Det är allvarligt att så många lärare idag känner sig pressade av en alltför hög arbetsbelastning. Kraven på lärare har ökat under senare år och har nu nått en nivå där det krävs förändring. Ökad detaljstyrning av skolan har också medfört att lärare känner sig mindre fria att utveckla sin undervisning. Det kan minska lusten och glädjen i det pedagogiska arbetet, något vi vet är grunden i den goda skolan. Satsningar på modersmåls- och genuspedagoger är väldigt viktig för att bättre kunna uppnå jämlika villkor och jämställdhet, men kan även vara avgörande för utvecklingen av den egna identiteten för många barn redan i förskolan.

Stärk den pedagogiska verksamheten i förskolorna

Det råder stor brist på förskolelärare i vår kommun. Huddinge ligger högre än riksgenomsnittet vad det gäller antalet barn per förskolelärare. Här behövs göras stora insatser för att öka antalet förskolelärare och andra pedagoger. Det är också viktigt att antalet manliga pedagoger i förskolan ökar. Genuspedagogiken ska vara levande i varje förskola och stöd ska utgå centralt för detta arbete.

Det är viktigt att förskolan stödjer barnens språkliga utveckling oavsett modersmål så tidigt som möjligt. Med ett bra stöd för barns kunskapsutveckling under förskoleåldern, kan man minska de sociala skillnaderna i språkutvecklingen inför skolstarten. Stöd i modersmål och svenska språket ska öka och vara en integrerad del av förskolans verksamhet.

Det är viktigt att barn med funktionsnedsättningar uppmärksammas i tid och får det stöd de behöver i förskolan. Även andra barn i behov av särskilt stöd ska på ett tidigt stadium erbjudas stöd, för att motverka negativa konsekvenser senare i skolan och i livet. Det bör finnas en central funktion som erbjuder förskolorna de resurser de behöver för att ge barnen stöd. Jämsides med detta ska det, vid behov, finnas möjligheter för barnen att få tillgång till resursenheter med specialpedagogiska kunskaper, som till exempel språkskola för barn med tal- och språksvårigheter. Satsningar på modersmålspedagoger i förskolan är också väldigt viktig för att kunna uppnå en ökad jämlikhet och är en avgörande faktor när det gäller utvecklingen av den egna identiteten för många barn som del av ett mångkulturellt samhälle.

Alla barn erbjuds förskoleplats nära hemmet

Det borde vara självklart att alla barn ska erbjudas förskoleplats så nära hemmet som möjligt, men så ser det inte ut i Huddinge idag. Det blir orimligt när föräldrar utan bil, som i större utsträckning är kvinnor, ska ta sig till en förskola i en helt annan kommunedel i rusningstrafik. De som har bil väljer förstås att ta den och det leder till onödig bilism, vilket påverkar klimatet negativt.

Etablera goda kostvanor i skolan och förskolan

Det är viktigt ur såväl folkhälsoperspektiv som klimat- och miljöperspektiv, att barnen i skolan får bra mat och kostvanor. Därför bör all mat lagas från grunden. En dag i veckan ska vara vegetarisk. Råvarorna bör i första hand komma från närområdet och grönsaker och frukt vara säsonganpassade. Det kött som köps in ska komma från djur som har behandlats väl. Här finns mer arbete att göra för att ställa om till en mer hållbar utveckling. En förutsättning är att alla skolor och förskolor har tillagningskök, och att kökspersonalen ges möjlighet till vidareutbildning.

Fler i jobb

Delmål

Fler arbetstillfällen

Fler och växande företag

Färre försörjningsstödstagare

Fler arbetstillfällen

Arbete är det viktigaste verktyget för delaktighet i samhället och ger människor möjlighet till sin egen försörjning, arbetsgemenskap och att forma den egna vardagen, men ger även sociala och språk kompetenser samt integrerar människor i samhället.

En av grunderna för att uppnå målet om ett jämlikt Huddinge handlar om att få fler människor i arbete och kräver att fler arbetstillfällen skapas. I ett jämställt samhälle är det avgörande att kvinnor kan leva på sin lön utan att vara ekonomiskt beroende av någon annan. Därför ska heltidsanställningar erbjudas till de som vill arbeta mer. Ofrivilliga deltids- och timanställningar ska alltså motverkas, i synnerhet på kvinnodominerade arbetsplatser. Deltidsarbetet är den enskilt största anledningen till att kvinnor har lägre inkomster än män. Detta cementerar könsorättvisorna och därför vill Vänsterpartiet att heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet.

Det också viktigt att det tillförs ökade resurser i form av högre personalbemanning inom förskola, skola samt vård och omsorg, där behoven idag är mycket stora.

Samtliga nämnder ska inom sitt ansvarsområde verka för insatser som bidrar till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet.

Allt för många Huddingebor är arbetslösa och många står långt från arbetsmarknaden, särskilt i Vårby, Flemingsberg och västra Skogås. I områden som Flemingsberg och Vårby har över hälften av de arbetslösa ingen ersättning från a-kassan.

En stor grupp unga står helt utanför såväl arbete som studier och har lång väg att gå för att nå dit. Det är en förödande start på vuxenlivet och en stor förlust för samhället om dessa unga tappas bort. Här måste större insatser till för att kunna fånga upp dem och ge dem möjligheter att hitta en väg för att kunna nå egen försörjning.

Fler och växande företag

Privata intressen ska inte ta över skattefinansierad verksamhet inom vård, skola och omsorg. Särskilt inte de bolag som sätter vinsten före kvalitet och bra arbetsvillkor för de anställda. För oss är det en självklarhet att vården och omsorgen ska ha som sin främsta uppgift att se till barnens, de äldres och de sjukas bästa genom att återinvestera vinsten i verksamheten.

Vi ser inget egenvärde i att antalet företag ökar men det är viktigt underlätta för dem att etablera sig i Huddinge, då det genererar fler arbetstillfällen i kommunen. Dock är vi mot en aktiv konkurrensprövning mellan företagen. Konkurrensutsättning gör att företagen har vinstintresset som viktigaste syftet och ser sällan till de anställdas bästa.

Det tidigare samarbetet med högskolan/universitetet och näringslivet bör återupptas. Det är också viktigt att samverka mellan olika program på gymnasier, högskolan och näringslivet utvecklas.

Färre försörjningsstödstagare

Många försörjningsstödstagare riskerar att åka ur trygghetssystemen efter att ha varit arbetslösa eller sjukskrivna länge och får svårt att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Det är viktigt att människor som står utanför arbetsmarknaden erbjuds stöd och hjälp med att få tillträde till arbetslivet igen och ges möjlighet att försörja sig själva. Ibland kan vägen till arbete vara lång, då konkurrensen om tjänsterna ofta är stora och människor som saknar utbildning, en gedigen arbetslivserfarenhet och med utländsk bakgrund får en mycket svårare väg till ett arbete. Detta är något som kan måste ta på ett stort allvar och arbetet med diskriminering på arbetsmarknaden måste motarbetas. Alla människor som vill och kan ska kunna erbjudas ett arbete och ges möjligheter till självförsörjning.

Idag bedrivs en väldigt sparsam verksamhet, arbetslag läggs ned och vakanser ersätts inte. Istället har man startat samtalsgrupper där man berättar för deltagarna hur det kan vara att arbeta.

Det är viktigt att snabbt fånga upp ungdomar som inte studerar eller arbetar för att ge stöd och motivation till fortsatta studier eller inlussning i arbetslivet. Feriepraktik under sommaren för ungdomar i gymnasiet är betydelsefullt både ekonomiskt och som möjlighet att få prova på arbetslivet. Det är viktigt med en rättvis och rimlig spridning av praktikplatserna mellan de olika kommundelarna, så att så många unga som möjligt får ta del dessa.

De 100 Huddinge jobben är bra exempel på hur kommunen skulle kunna verka för att skapa arbetstillfällen och vi ser fördelar i en utökad satsning som skulle innebära en längre varaktighet av dessa jobb från sex månader till ett år.

God omsorg för individen

Delmål:

Fler upplever god hälsa

Fler upplever god vård och omsorg

Bättre integrering och samverkan kring individer i behov av stöd

Förebyggande arbete

God omsorg för individen

Med stöd av valfrihetssystemet (LOV) har ett stort antal privata hemtjänstföretag godkänts som utförare i kommunen. De står nu för över hälften av all hemtjänst. Den kommunala hemtjänsten har trängts undan och personalen är hårt pressad och oroliga över att de inte hinner med att tillgodose de äldres behov. En stor kontrollapparat har byggts upp för att säkerställa att de privata utförarna har samma kvalitet som den kommunala.

Vi anser att kvaliteten och valfriheten istället bör höjas inom den kommunala äldreomsorgen.

Profilboenden som t.ex. Björnkulla där alla anställda talar finska bör utökas till andra språkområden. HBT-certifiering bör införas inom hemtjänst och äldreboenden för att HBTQ-personer ska känna sig trygga och bli bemötta på ett bra sätt.

Ytterligare resurser bör läggas på demensboenden där de anställda arbetar under väldigt pressade förhållanden för att hinna med. Vi måste ha tillräckligt bemanning på våra äldreboenden och särskilt på demensboendena. Där det även finns nationella riktlinjer för hur den ska bedrivas. För att öka känslan av välbefinnande hos äldre ser kommunen positivt på en ökad kontakt med djur.

Anhörigvårdarna ska även få möjlighet till stödinsatser.

Fler upplever god hälsa, vård och omsorg

Det finns idag stora skillnader i livsvillkor mellan Huddinges invånare och skillnaderna i hälsa är stora mellan kommunens olika områden. Särskilt kvinnor med låg utbildning är de stora förlorarna när det gäller en god hälsa. Att utjämna skillnaderna i hälsa ska prioriteras. Bra matvanor, i kombination med framförallt fysisk aktivitet, kan förebygga en rad hälsoproblem och även psykisk ohälsa.

Det är viktigt att man också uppmärksammar vilka effekter åtstramningar i verksamheternas budget har för medarbetarnas hälsa. Den senaste delårsrapporten vittnade om att Huddinge kommun har en hög sjukfrånvaro i jämförelse med andra kommuner. Extra oroande är att kvinnor är särskilt drabbade, med sjukfrånvaro på hela 8.8 procent (5.3 % för män). Detta är ett område där kommunen måste ta krafttag för att komma tillrätta med problemen. Det kan enbart göras genom att ge verksamheterna tillräckliga resurser. Personalnedskärningar och dålig arbetsmiljö bränner ut personal, den psykosociala ohälsan blir större, kroppsarbetet tyngre och stressen blir mer frekvent. Färre anställda blir tvungna att hantera samma mängd arbete och inte alltför sällan går de på knäna då de tvingas klara samma ärendehantering som om de vore fulltaliga. Detta gäller personal inom fler verksamheter, både inom den kommunala och privata sektorn. Flera larm har kommit från anställda i Huddinge kommun och dessa bör tas på stort allvar.

Bättre integrering och samverkan kring individer i behov av stöd

Människor som behöver stöd i form av t ex samhällsinformation för att komma in i arbetslivet, bör erbjudas det tidigt för att undvika utanförskap och att man hamnar för långt ifrån arbetslivet. Alla människor ska ges möjligheter till en bra integrering i samhället, kunna försörja sig själva och får

känna sig delaktiga i samhället. Vänsterpartiet tycker att det är viktigt med en inkluderande politik som välkomnar alla människor och har nolltolerans mot diskriminering och rasism. Inflytandet över demokratins funktioner varierar kraftigt i kommunen. Vi har allt för många som inte deltar i allmänna val. Därför behöver kommunen intensifiera sitt demokratistärkande arbete och även se över alternativet att inrätta medborgarkontor på fler områden där behoven finns. Det bör äsyfta till att öka medborgarinflytandet också utanför de parlamentariska församlingarna.

Unga kvinnor och män som riskerar att bli föremål för hedersrelaterat våld bör uppmärksammas särskilt när det gäller samverkan kring individer i behov av stöd. Genom snabba insatser, bättre kunskap, tydlig dialog mellan olika verksamheter och tidig identifiering av unga som drabbas kan ytterligare insatser initieras.

Stödinsatser för unga tjejer som blir utsatta för grooming är också ett område där bra samverkan mellan verksamheter och myndigheter måste fungera väl i syfte att hjälpa de som utsatts.

Alla invånare ska vara säkra på att få en god omsorg. Socialnämnden ska säkerställa hållbara lösningar för att upprätthålla rättssäkerheten för barn och familjer särskilt mot bakgrund av att antalet ärenden inom individ- och familjeomsorgens barnenhet konstant ökar och personalomsättningen är mycket hög. Socialnämnden får i uppdrag att göra insatser för att kunna behålla och rekrytera yrkeserfarna socialsekreterare.

Förebyggande arbete

Det är ytterst viktigt att barn och ungdomar i behov av särskilt stöd uppmärksammas tidigt. Det är också angeläget att det finns bra mötesplatser för alla unga. Mötesplatserna har en viktig uppgift att fylla när det gäller samverkan mellan ungdomar och vuxna. Att erbjuda verksamhet och aktivitet är ett viktigt inslag i det förebyggande arbetet och många fallgropar kan undvikas. På mötesplatserna kan vuxenkontakt erbjudas till unga som kanske inte kan få det hemifrån. Ungdomar i riskzonen kan upptäckas i tid och man förhindrar tidigt att man misslyckas i skolan, blir utan arbete eller, till och med fastnar i droger och kriminalitet eller psykisk ohälsa. Samverkan mellan olika verksamheter för att hitta rätt åtgärder är viktigt och den måste ligga på rätt nivå med sikte på den enskilda individen. Det är tveksamt om de medel som står till Samkrafts förfogande är tillräckliga för alla de förebyggande åtgärder som behövs. Särskilt som vissa av de projekt som har varit aktuella inom Samkraft ska implementeras i de olika verksamheterna. Vi har tidigare föreslagit att det ska inrättas en social investeringsfond där man anslår viss del av kommunens överskott till förebyggande åtgärder. Detta görs i en rad kommuner i Sverige. Genom en sådan satsning kan man hjälpa de enskilda individerna tidigt och sparar i slutändan åtskilliga miljoner i form av uteblivna kostnader för vård, anstaltsvistelser och försörjningsstöd. Kommunen ska inom ramen för den ordinarie verksamheten erbjuda stöd till avhoppare och livsstilskriminella.

Ekosystem i balans och fokus på klimatet

Delmål

Minska klimatpåverkan och luftföroreningar

Miljö- och klimatanpassade inköp

God vattenstatus i sjöar och vattendrag

Bibehållen biologisk mångfald och bevarad grönstruktur

Förbättrad miljötillsyn

Minska klimatpåverkan och luftföroreningar

Vi vill att Huddinge ska bli en föregångskommun vad gäller klimatsatsningar, energieffektivt byggande och lokal förnybar energiförsörjning. Många bostäder i miljonprogramsområdena står inför stora renoveringsbehov och potentialen för energieffektivisering är stor. All nyproduktion av bostäder bör vara klimatsmart; lågenergi- eller passivhus och ha miljöanpassat byggmaterial.

Kollektivtrafiken är en del av den grundläggande samhällsservicen, precis som vård, omsorg och skola. Kvinnor, ungdomar, äldre, funktionshindrade och låginkomsttagare är de som använder kollektivtrafiken mest. Utsläpp från motorfordon är en faktor som starkt ökar växthuseffekten. Resor i kollektivtrafik är mer miljövänliga, trafiksäkra och jämlika än enskilda resor och därför bör privatbilismen minska. Att bygga Förbifart Stockholm är varken modernt, rationellt eller hållbart. Vi vill istället bygga fler spår, införa fler busslinjer och göra smärre och miljöklassade justeringar på befintliga vägsträckor. Det skulle minska klimatpåverkan och utsläpp av luftföroreningar med bättre hälsa som följd. Det skulle vara en lösning som är både socialt och ekologiskt hållbar.

Cykling minskar miljö- och klimatpåverkan, förbättrar hälsan och ökar trafiksäkerheten. Tillgången till cykelparkeringar måste vara god och det måste bli enklare och smidigare att ta med sig cykeln på tåget.

Klimatkampanj för Huddinges medborgare

Det är viktigt att medborgarna i Huddinge är medvetna om att man kan minska klimat- och miljöförstörelsen genom enskilda val. Därför vill vi att kommunen genomför en klimatkampanj för att informera och vägleda våra medborgare i hur var och en kan bidra till att hejda klimatförändringarna. Kampanjen bör drivas inom de kommunala förvaltningarna, verksamheterna och bolagen och vända sig både till de anställda och till allmänheten. Samarbetspartner kan vara föreningsliv, näringsliv och berörda myndigheter.

Miljö- och klimatanpassade inköp

Det är bra att andelen ekologiska livsmedel i de kommunala verksamheterna ökar då vi vet att maten står för nästan en tredjedel av klimatutsläppen. Det är i synnerhet den animaliska kosten som leder till stor klimatbelastning. Vi vill därför verka för en minskad köttkonsumtion och att en vegetarisk dag i veckan införs på alla kommunala institutioner.

God vattenstatus i sjöar och vattendrag

Trehörningen är Huddinges näringsrikaste och mest övergödda sjö. Den är också den näringsrikaste sjön inom Tyresåns sjösystem och påverkar därmed vattendrag och sjöar nedströms, bland andra

Ågestasjön, Magelungen och Drevviken. Trehörningens näringshalter behöver mer än halveras! Det är ett arbete som vi absolut måste prioritera.

Bibehållen mångfald och bevarad grönstruktur

Förtätningen av bostäder och annan bebyggelse får inte ske på bekostnad av de boendes livsmiljö. Man behöver bevara grönska mellan husen och öppna upp mot större gröna miljöer. Det är också viktigt det finns kvar naturmark runt skolor och förskolor för såväl undervisning som lek för barnen. Bostadsbebyggelse genom förtätning försvåras av att mark även måste reserveras för parkeringsplatser. En ökad biltrafik i bostadsområdena medför även sämre miljö för de boende och ökad irritation över förtätningen. Det är bra att man nu ser över parkeringstalen framför allt när det är fråga om flerbostadshus i kollektivnära områden och även när det gäller ungdomsbostäder.

Förbättrad miljötillsyn

Huddinge kommun består till en tredjedel av skyddade naturområden. Dessa ska förbli tillgängliga för alla för friluftsliv och rekreation, utan privata eller ekonomiska intressen. Det är viktigt att tillsynen av våra naturreservat tilldelas tillräckliga resurser. Tidigare s.k. miljöskandaler med upptäckter av föroreningar i naturen visar att mer medel bör anslås till tillsynen av industriella verksamheter. Det förekommer att hemlösa personer slår läger i naturreservaten eller i dess gränstrakter och det sker nedskräpning och otillåten avverkning av träd. Vi anser att det bör finnas riktlinjer för hur man i de fallen ska agera och hur man ska samarbeta mellan förvaltningarna för att hjälpa dem som slagit läger i naturen samtidigt som man ska se till att förhindra miljöförstörelse.

Jämlika villkor och jämställdhet

Delmål

Ökad jämställdhet

Jämlika villkor

Ökad jämställdhet och jämlika villkor

Det finns stora skillnader i Huddinge i fråga om ohälsa, arbete och inkomster mellan kommundelarna. Det skiljer sig också åt mellan kommundelarna ifråga om man känner sig delaktig och trygg. För att utjämna skillnaderna mellan kommundelarna behövs det därför utvecklingsplaner för nya bostäder, arbetstillfällen, mötesplatser och trygghetsskapande åtgärder. En viktig uppgift för kommunen är också att öka resurserna i de mest eftersatta områdena. Barn och ungdomar måste ha lika möjlighet till fritidssysselsättningar som t.ex. tillgång till Kulturskolan.

Andelen invånare som har känt sig utsatt för diskriminering och särskilt då personer med funktionsnedsättning har ökat. Det behövs därför ett aktivt arbete mot diskriminering och för ökad delaktighet i hela kommunen. Detta är en förutsättning för ökad jämlikhet.

Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och möjligheter att använda sig av kommunens bistånd och service. Könsbaserad statistik är ett bra verktyg att mäta hur det är med jämställdheten. Tyvärr finns detta inte alltid framtaget. Där det finns framgår det att det finns skillnader mellan hur resurserna till män och kvinnor är fördelade. Ett exempel är att en betydligt större andel pojkar än flickor ingår i bidragsberättigade idrottsföreningar. Jämställdhetsintegreringen måste därför intensifieras och möjligheterna för flickorna att utöva sina fritidsintressen utökas.

Jämsides med detta måste arbetet med att motverka diskriminering av personer med annan sexuell läggning och personer med funktionsnedsättning fortsätta. HBT-certifieringen av våra verksamheter är en bra metod som ska utvecklas. Särskilt viktigt är det att ungdomar har möjlighet att hitta ett forum som passar alla.

I förskolan och skolan ska det genuspedagogiska förhållningssättet genomsyra all verksamhet. Det är särskilt viktigt att flickor och pojkar inte bedöms efter gamla invanda könsmonster utan istället som individer som ska få utvecklas enligt sina egna möjligheter och intressen.

Kvinnofridsarbetet med stöd och hjälp till utsatta kvinnor och unga tjejer samt behandlingsgrupper för män är fortsatt viktiga insatser. Detta arbete ska utvecklas med handlingsplaner och information till allmänheten för att motverka mäns våld och förföljelse av kvinnor som de lever med eller har levt med i nära relationer. Kommunen ska även arbeta aktivt tillsammans med andra aktörer för att uppmärksamma och stödja offren när det gäller människohandel och prostitution samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Strategiska mål

Attraktiv arbetsgivare

Delmål

Engagerade och professionella medarbetare

Engagerade och professionella chefer

Goda förutsättningar

Avskaffa ofrivilliga deltider och timanställningar

Attraktiv arbetsgivare

Huddinge kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Detta innebär bl.a. att det ska råda jämställdhet mellan könen. Många kvinnor inom omsorgen har inte möjlighet att arbeta heltid eller arbetar under mycket otrygga arbetsförhållanden. På grund av det har de som är ensamstående svårt att leva på sin lön. Detta är i grunden en jämställdhetsfråga. Vi anser att man omedelbart ska göra en inventering och erbjuda alla heltider och trygga anställningsvillkor.

Engagerade och professionella medarbetare och chefer

En förutsättning för medarbetarnas engagemang är att de hinner och orkar lyfta blicken från de dagliga arbetsuppgifterna. Det är också viktigt att strukturen och ledningen på arbetsplatsen är sådan att medarbetarna tillåts vara delaktiga och säga ifrån om man t.ex. upptäcker oegentligheter. Tyvärr fortsätter sjukskrivningarna att öka och det är i många fall fråga om arbetsrelaterad utmattning. Vänsterpartiet anser att detta tyder på att besparingar och effektivitetshöjande åtgärder på vissa håll gått för långt och att man bör vara lyhörd för personalens åsikter. Detta gäller t.ex. äldreomsorgen där resurser kommer tillföras verksamheterna som en följd av vårändringsbudgeten och vårpropositionen 2015.

Det är också viktigt att vi ser till att de anställda i upphandlade företag har bra arbets- och lönevillkor. Därför ska vi ställa som villkor vid upphandlingar att företaget har tecknat kollektivavtal. Förbud mot svartarbete ska också vara ett kontraktsvillkor.

Goda förutsättningar

Vi har en könssegregerad arbetsmarknad och det avspeglas förstås inom kommunens verksamheter. Detta innebär att män och kvinnor i stor utsträckning har olika yrken och positioner. Lönerna ligger även på olika nivåer vad gäller s.k. kvinno- och mansyrkesområden. Genom en aktiv lönebildning med jämställdhetsinriktning kan kommen bidra till att minska dessa skillnader.

Avskaffa ofrivilliga deltid och timanställningar

I de flesta kommuner har det under lång tid funnits många anställda som arbetar deltid. För vissa beror det på att de vill göra det, men för många är det inte ett eget val. Det är främst på kvinnodominerade arbetsställen som ofrivilliga deltid förekommer.

Det är förstås svårt att försörja sig själv och en familj på en deltidslön samtidigt som den framtida pensionen riskerar att bli mycket låg. Därför är det mycket angeläget att heltidsanställningar blir normen på arbetsmarknaden i allmänhet.

Regeringen har gjort klart att den vill att heltid ska vara norm på hela arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadens parter inom kommun- och landstingssektorn förväntas också lägga in det som norm i de centrala kollektivavtalen. Krav på heltid bör också ställas i offentliga upphandlingar.

Sund ekonomi

Det är viktigt att vi har en stark ekonomi och att vi har en strategi för långsiktig finansiering så att vi kan utveckla välfärden. Skatteprognoserna pekar mot en stabil tillväxt för den kommunala ekonomin även om Huddinge får en viss försämring under de kommande åren. Det finns dock inte anledning till den åtstramning som koalitionen förespråkar. Pengarna till de skattefinansierade verksamheterna ska användas på ett omsorgsfullt sätt och eventuella överskott ska gå tillbaka till verksamheterna och inte betalas ut i vinster till privata ägare. Prioriteringar ska göras så att satsningar kan göras där de största behoven finns som t.ex. till skolor där resultaten ligger på låg nivå. Det är viktigt att kostnaderna för kommunens lokaler hålls på en rimlig nivå och att det finns en ordning som gör det möjligt att tillämpa en princip om självkostnad. Däremot finns det för närvarande utan tillräckligt underlag ingen anledning att laborera med annat ägande av lokalerna än vad som nu är fallet.

Det finns stor risk med att införa ett skuldtak för att minska behovet av nya lån. Detta skulle innebära att Huga inte längre kan bygga bostäder och att bostäder och lokaler måste säljas ut till privata aktörer till men för både kvaliteten och den goda omsorgen om medborgarna. Vidare kan det inte uteslutas att hyra av lokaler av privata aktörer som ska bygga och äga dem kommer att bli ännu högre för kommunen än de nuvarande lokalkostnaderna.

Särskilt prioriterat 2017

Skattesatsen ska fastställas till 19:97 per skattekrona. Nämndernas budgetar ska uppräknas för att kompensera för löner och priser samt för att fylla alla de behov som finns i verksamheterna.

Kommunen ska arbeta för att nå ett årligt resultat om 1 procent.

Av stor vikt är att människor har en egen försörjning. På så sätt kommer skatteintäkterna att på sikt öka. För att öka möjligheten till det och förhindra kostnader för försörjningsstöd och förebygga kriminalitet och missbruk är det viktigt att resurser i god tid anslås till en likvärdig skola,

arbetsmarknadsåtgärder och stöd till unga i riskzonen. Den nuvarande regeringen har med stöd av och i flera fall på initiativ av Vänsterpartiet anslagit pengar till kommunerna i form av riktade statsbidrag. Utöver detta behövs emellertid nämndernas budgetar uppräknas för att kompensera för löner och priser samt för att fylla alla de behov som finns i verksamheterna. Skattesatsen ska fastställas till 19.97 kr. Vidare bör hälften av det statsbidrag på 57.7 mnkr för 2017 som går till Huddinge för anställda i välfärden gå direkt till verksamheterna där de behövs mest personal.

På grund av skattehöjningen och minskade politikerarvoden till 2010 års nivå kan särskilda medel anslås till nämnder där det behövs förstärkningar för att kommunen ska kunna nå ett steg mot ökad jämlikhet och jämställdhet. Det gäller förskolan där barngrupperna behöver minskas och tillföras särskilt kompetent personal. Det gäller även socialnämnden där det behövs förebyggande åtgärder för att motverka att människor slås ut och ungdomar hamnar snett. Det gäller äldreomsorgen där många kvinnor fortfarande har ofrivilliga deltider och timanställningar samtidigt som det behövs mer personal för att klara verksamheten. Det gäller kultur och fritidsnämnden som bör satsa på lägre avgifter till kulturskolan, gratis fritidsaktiviteter till barn och ungdomar samt fler mötesplatser för lite äldre ungdomar.

Systematisk kvalitetsutveckling

Huddinge är en snabbt växande kommun; det blir både fler invånare och fler som jobbar i någon av kommunens verksamheter. Detta utmanar den kommunala organisationen och ett ständigt fokus på kvalitet och effektivitet är en självklarhet. Vi önskar en genomlysning av flera processer, bl.a. vill vi granska hur den framtida utvecklingen på IT-området kommer att påverka arbetsformer och organisation. Vi vill även granska avvägningen mellan användande av konsulter kontra fast anställd personal påverkar den långsiktiga effektiviteten.

Ekonomiplan 2017–2019

Skattesats (24,1 mnkr)

Vårt budgetförslag är beräknat utifrån en kommunal skattesats på 19:97 kr per skattekrona.

Besparingar (10 mnkr)

Sänkning av de fasta politikerarvodena – **3 mnkr**

Besparing KS konsultarvoden – 7 mnkr

Uppräkningar (12,5 mnkr) (utöver koalitionen)

Uppräkning gällande priser och löner för nämnderna med 12,5 mnkr, ska inte läggas i medelreserven.

Lärarlönelyftet (25 mnkr statsbidrag)

Politiska prioriteringar (86,4 mnkr mer än i koalitionen förslag till nämnderna)

Kommunstyrelsen

tilldelas **4 mnkr** för ytterligare stärkning av samhällsbyggnadsprocessen och för resurser inom fastighet och lokalförsörjning. (Samma som koalitionen)

Kommunstyrelsen

tilldelas **1 mnkr** för att anordna en klimatinformation tillsammans med föreningslivet. (Utöver koalitionen).

Förskolenämnden

tilldelas **13,5 mnkr** mer i uppräkning och **10 mnkr** för mindre barngrupper, rätt för alla barn till 30 timmar i förskolan, specialpedagoger och modersmålsundervisning. (Utöver koalitionen).

Grundskolenämnden

tilldelas **24,9 mnkr** mer i uppräkning och **5 mnkr** för kvalitetshöjning i skolbarnomsorgen samt utökat stöd till modersmålsundervisning. (Utöver koalitionen).

Gymnasienämnden

tilldelas **2,3 mnkr** mer i uppräkning, **2,85 mnkr** mer för fler sommarjobb mm och **2 mnkr** för stöd till ungdomar med särskilda behov och fler feriepraktikplatser. (Utöver koalitionen).

Socialnämnden

tilldelas **8,5 mnkr** mer i uppräkning och **7 mnkr** för arbetsmarknadsinsatser, för förebyggande insatser genom t.ex. fler fältsekreterare, för att säkerställa rättssäkerheten vid ärendehantering avseende barn- och familjeärenden. (Utöver koalitionen).

Äldreomsorgsnämnden

tilldelas **10,8 mnkr** mer i uppräknning och **6 mnkr** för fler tjänster, ta bort ofrivilliga deltider, att höja kvaliteten inom demensboenden. (Utöver koalitionen).

Kultur- och fritidsnämnden

tilldelas **5 mnkr** för sänkning av deltagaravgifter i Kulturskolan, samverkan mellan kulturskolan och skolan, gratis aktiviteter till barn och ungdomar i de olika kommundelarna samt mötesplats för ungdomar. (Utöver koalitionen).

Natur- och byggnadsnämnden

tilldelas **1,5 mnkr** utökning för investeringsutrymme gator och vägar (avskrivningar för avskrivningar).

Mål och budget 2017

Vänsterpartiets förslag jämfört koalitionens förslag

			2017	2018	2019
Resultat i förslag till Mål och budget 2017, inkl. 25 mnkr i Lärarlönelyft			111,1	117,1	125,3
Skatt 19,97	10 öre		24,1	25,1	26,2
Kommunstyrelsen	Fasta politikerarvodena 2010 års nivå		3,0	3,0	3,0
Kommunstyrelsen	Lägre konsultkostnader		7,0	7,0	7,0
Medelreserv	Politisk prioritering Mindre statsbidrag i reserv		12,5	12,5	12,5
Förskolenämnden	Politisk prioritering	2,00%	-13,5	-13,5	-13,5
Grundskolenämnden	Politisk prioritering	2,00%	-24,9	-24,9	-24,9
Gymnasienämnden	Politisk prioritering	1,00%	-2,3	-2,3	-2,3
Socialnämnden	Politisk prioritering	1,50%	-8,5	-8,5	-8,5
Äldreomsorgsnämnden	Politisk prioritering	1,50%	-10,8	-10,8	-10,8
Summa			-60,0	-60,0	-60,0
Gymnasienämnden	Politisk prioritering	Jobb för unga	-2,85	-2,85	-2,85
Kommunstyrelsen	Minskad volym			3,3	6,1

Kommunstyrelsen	Politisk prioritering	-1,0	-1,0	-1,0
Förskolenämnden	Politisk prioritering	-10,0	-10,0	-10,0
Grundskolenämnden	Politisk prioritering	-5,0	-5,0	-5,0
Gymnasienämnden	Politisk prioritering	-2,0	-2,0	-2,0
Socialnämnden	Politisk prioritering	-7,0	-7,0	-7,0
Äldreomsorgsnämnden	Politisk prioritering	-6,0	-6,0	-6,0
Kultur- och fritidsnämnden	Politisk prioritering	-5,0	-5,0	-5,0

Högre uppräknig (1,09% 2018 och cirka 2,14% 2019)		0,0	-6,5	-15,7
---	--	-----	------	-------

Nytt resultat		58,8	62,6	65,5
Skatter, utjämning och statsbidrag		5 689,8	5 955,6	6 263,7
Ekonomiskt mål % av skatt mm		1,0%	1,1%	1,0%

Ekonomiplan 2017-2019

	Budget	Plan	Plan
	2017	2018	2019
Verksamheten	-5 568,7	-5 814,5	-6 103,5
Exploatering	150,0	150,0	250,0
Avskrivningar	-121,5	-137,7	-153,9
Verksamheten netto	-5 540,2	-5 802,2	-6 007,4
Skatteintäkter	4 813,1	5 020,0	5 235,9
Kommunal utjämning	876,7	935,6	1 027,8
Skatt, utjämning	5 689,8	5 955,6	6 263,7
Finansiella intäkter	260,4	260,4	260,4
Finansiella kostnader	-201,2	-201,2	-201,2
Resultat	208,8	212,6	315,5
Ekonomiskt mål	58,8	62,6	65,5
Ekonomiskt mål % av skatt och utjämning	1,03 %	1,05 %	1,05 %